

ПОНУДА ПРОГРАМА ЗА ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ,
ОСНОВНЕ И СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА
школска 2026–2027. година

Мисија Народног музеја Србије и Музеја Вука и Доситеја

Народни музеј Србије је музеј комплексног типа посвећен, заштити, интерпретацији и промоцији слојевитог, мултикултурног наслеђа централног Балкана и Европе – култура од праисторије до данас – кроз археолошку, нумизматичку и уметничку грађу. Музеј прикупља, чува и штити на основу принципа превентивне заштите и унапређује знања. Он тумачи историјске и савремене културе и служи као извор сазнања и активан центар учења у заједници и окружењу.

Музеј Вука и Доситеја активно делује као музеј у саставу Народног музеја Србије. То је меморијални музеј, посвећен двојници великана српске културе – просветитељу и првом српском министру просвете Доситеју Обрадовићу и реформатору српског језика, творцу српског књижевног језика Вуку Караџићу.

Следећи идеје двојице великана из свог назива, Музеј Вука и Доситеја тежи да својим едукативним активностима за децу буде подршка остваривању важних наставних циљева формалног образовања. Посебна пажња посвећује се самим почецима учења читања и писања, настојећи да се процес описмењавања деце учини лакшим, занимљивијим и смисленијим. Својим активностима Музеј Вука и Доситеја стреми да код најмлађих подстакне и негује љубав према књижевности, писању, језику и уметности у целисти.

Посетите нас на адреси:

www.narodnimuzej.rs

Заказивање на адреси:

eduka@narodnimuzej.rs

Вртићи и предшколске установе

Радионицама и стручним вођењима тежимо да подржимо припремни предшколски програм, али и да код деце млађе од 6 година подстакнемо развој различитих вештина и љубави према култури и уметности. Радионице трају око сат времена, а стручна вођења а стручна вођења се могу прилагодити потребама сваке појединачне групе.

Радионице за учење слова

Азбучно путовање кроз Србију

Фотографије знаменитих појмова природних и културних богатстава Србије помоћи ће деци да увежбају писање азбучних слова, ближе се упознајући са наслеђем наше земље. У практичном делу ће деца из кутије извлачити слова, а потом сами направити своја и украсити их.

Играм се и учим: Азбрка

На овој радионици деца слова азбуке увежбавају уз помоћ стихованих загонетки о словима, постера који их прате, а на којима су скривени загонетни појмови, магнетних слова и игара сенки. Уз материјале и методе које је осмислио пријатељ Народног музеја Душан Џопалић, за које је и добио награду „Играчка са сврхом“, учење доноси бескрајну забаву.

Читалачке радионице

Фантастични свет српских народних бајки; О чему нам говоре живо-тиње?

(по избору једна од две наведене радионице)

Читалачке радионице, засноване на читању српских народних бајки или басни, ослањају се на интерактиван, нелинеаран приступ читању – кроз слике и звукове. Након читања деца

ће бити подстакнута на стваралаштво – да нацртају јунака који им се највише допао. Кроз живо и чулима богато читање код деце се подстиче љубав према књижевности.

Стручно вођење

Упознајмо Вука и Доситеја

Обилазећи сталну музејску поставку и упознајући се са Вуковим личним предметима и старим књигама, деца ће моћи да виде како се у Вуковом и Доситејевом времену живело, учило, писало и путовало. Вођење је осмишљено као спој разговора, приче и визуелног доживљаја, уз подстицање децје радозналости и маште.

Основне школе Ученици од 1. до 4. разреда

Радионице трају око сат и по времена, а стручна вођења око 45 минута. Радионице почињу стручним вођењем кроз сталну поставку Музеја Вука и Доситеја, након чега следи практичан део. Активности се надовезују на наставне теме различитих предмета, по разреди-ма. Могуће је прилагодити активности потребама сваке појединачне групе.

Радионице

Азбучно путовање кроз Србију

(радионица намењена увежбавању штампаних слова ћирилице; 1. разред)

Фотографије знаменитих појмова природних и културних богатстава Србије помоћи ће деци да увежбају писање азбучних слова, ширећи своја знања о природном и културном наслеђу наше земље. У практичном делу ће деца из кутије извлачити слова, а потом сами направити своја и украсити их.

Међупредметно повезивање:
српски језик, свет око нас

Да имам чаробну моћ: фантастични свет српских народних бајки; Досетљиве, шаљиве народне приче; О чему нам говоре живо- тиње?

(1–4. разреда; по избору једна од три наведене радионице)

Читалачке радионице, засноване на читању српских народних бајки, шаљивих прича, предања или басни, ослањају се на интерактиван, нелинеаран приступ читању. Након читања књижевног дела деца ће бити подстицана да своје доживљаје преточе у цртеж или о томе нешто запишу. Кроз живо и чулима богато читање

код деце се развија љубав према читању и помаже им у бољем савладавању градива из књижевности у редовној настави српског језика.

Међупредметно повезивање:
српски језик, музичка и ликовна култура

Потрага у Музеју Вука и Доситеја

(1–4. разреда)

Уместо уобичајеног обиласка музеја деца ће добити задатак да траже фотографије предмета. Како коју буду проналазили, погађаће за шта је служила. У креативном делу деца ће погађати и предмет који добију спајањем тачкица следећи бројеве, а потом нацртати онај експонат који им се највише допао.

Међупредметно повезивање:
свет око нас/природа и друштво

Ћирилички времеплов: одгонетање старих руко- писа и писама

(4. разред)

Ова радионица представља интерактивно путовање кроз историју књиге – од старе ћирилице и старих текстова на пергаменту до модерне ћирилице, Вукових и Доситејевих писама. Кроз рад у групама, уз инструкције

Meђupredmetno povezivanje:
srpski jezik, priroda i društvo

Од чега је настало име
Божић Бата ако није
божићни брат? Одговор
ћемо пронаћи у народним
зимским песмама које воде
до старинских трпеца на
слами и необично обуче-

Међупредметно повезивање: српски језик, природа и друштво

Упознајмо Вука и Доситеја

Обилазећи сталну музејску поставку и упознајући се

Међупредметно пове-
зивање: српски језик,
свет око нас/природа и
друштво

Ученици од 5. до 8. разреда

Радионице трају око сат и по времена, а стручна вођења око 45 минута. Радионице почињу стручним вођењем кроз сталну поставку Музеја Вука и Доситеја, након чега следи практичан део. Активности се надовезују на наставне теме различитих предмета, по разредима. Могуће је прилагодити активности потребама сваке појединачне групе.

Радионице

Стрип о Вуку и Доситеју (5–8. разреда)

Обилазећи поставку Музеја Вука и Доситеја, ученици ће у оквиру стручног вођења чути и бројне занимљивости о Вуку и Доситеју. Након обиласка упознаће се са основним правилима писања стрипа и одабрати шта од онога што су чули о Вуку, Доситеју и Великој школи могу претворити у стрип.

Међупредметно повезивање:
ликовна култура, историја, српски језик

Ћирилички времеплов: одгонетање старих рукописа и писама (5–8. разреда)

Ова радионица ће ученике провести кроз периоде развоја српског писма и различите начине писања књига – од старих текстова на пергаменту до Вукових и Доситејевих писама. Кроз рад у групама, уз инструкције кустоса, покушавајући да одгоненту старе текстове, учесници ће на практичан начин откривати основне принципе старог писања и увидети какав је био однос према писаној речи у прошлости.

Међупредметно повезивање:
српски језик, историја

Божјиње загонетке:
Божји Бата куца на наша
врата
(5–8. разреда)

Од чега је настало име Божји Бата ако он заправо није божји брат? Одговор се може пронаћи у народним зимским песмама које ће нас одвести до старинских трпеза на слами, необично обучених младића, колеђана, који иду од куће до куће, певају и играју. Кроз посебно осмишљену енигматику учесници ће се забавити, такмичити и боље разумети митолошку позадину старих народних обичаја зимских празника о којима је писао Вук.

Међупредметно повезивање:
српски језик, историја

Ова радионица одлично се надовезује на обраду обредних народних лирских песама у шестом разреду основне школе.

Магија речи: игре и
играчке код Вука Караџића
(6–8. разреда)

У Музеју Вука и Доситеја налазе се Вукове рукотворине – играчке од дрвета које је Вук правио својој деци. Оне представљају оруђе и оружје. Поред тога деца ће моћи да се опробају у старим играма којих су се деца Вуковог времена играла. Игривост је често била и главна особина обрета празника, поготову оних пролећних и летњих, па ће се кроз причу о играма деца упознати са народним обичајима.

Међупредметно повезивање:
српски језик, историја, ликовна култура

Ове радионица одлично се надовезује на обраду обредних народних лирских песама у шестом разреду основне школе.

Стручно вођење

Великани српске културе
– Доситеј Обрадовић и
Вук Караџић
(5–8. разреда)

Обилазећи сталну поставку Музеја Вука и Доситеја, деца ће се ближе упознати са личностима двојице великана: видеће Вукове личне предмете, мапу Доситејевих путовања, видети старе књиге, упознаће и Вукову породицу. На занимљив начин ће боље разумети главне идеје њиховог дела – Доситејеве идеје о значају просвећивања и основне принципе Вукове правописне и језичке реформе, не губећи из вида значај и лепоту народне књижевности.

Међупредметно повезивање:
српски језик, географија, историја.

Средње школе

Радионице трају око сат и по времена, а стручна вођења око 45 минута. Свакој радионици претходи стручно вођење кроз сталну поставку Музеја Вука и Доситеја, након чега следи практичан део. Стручна вођења осветљавају већ обрађене наставне јединице о Вуку и Доситеју или их припремају за боље разумевање дела која ће у школи тек бити обрађена. Активности је могуће прилагодити потребама сваке појединачне групе.

Стручна вођења

Идућ' учи, у векове гледа – живот и дело Доситеја Обрадовића

(прилагодљиво нивоима знања ученика свих разреда средње школе)

Доситеј Обрадовић је као младић побегао у манастир, говорио десет језика, путовао четири деценије и постао први српски министар просвете. Колико данас заиста разумемо важност идеја просвећености и Доситејеву јединственост у српској култури? Ученици ће обилазећи музејску поставку, боље разумети историјски контекст његовог живота и дела, сличности са Вуком и суштинске разлике у односу на Вукове визије. Део поставке осветљава и време српског барока и класицизма, кроз личности попут Захарија Орфелина и Лукијана Мушицког, које се по културно-језичкој паралели посматрају у односу на Вуково и Доситејево дело.

Међупредметно повезивање:
српски језик, историја, географија, ликовна култура

Вечити борац – Вук Караџић

(прилагодљиво нивоима знања ученика свих разреда средње школе)

Ученици ће се током вођења посвећеног Вуку Караџићу упознати са Вуком изблиза – не само са његовим радом већ и са Вуковом приватном личношћу. Чуће приче о

Вуковој нарави и породици, о његовом образовању и друштвено-политичкој освешћености. Такође, ближе ће схватити дух романтизма и чути како се то тадашња Европа захваљујући Вуку дивила српској народној поезији. На конкретним примерима упознаће се са основним принципима Вукове правописне и језичке реформе, са посебношћу *Српског рјечника* (1818) и увидети зашто је по мишљењу многих стручњака то „најзначајнија књига у новој српској историји“.

Међупредметно повезивање:
српски језик, историја, ликовна култура

Радионице

Радионице у понуди за средњу школу настале су по идеји чланова Друштва младих пријатеља Народног музеја (Тин клуба), који су осмислили наративне књижевне игре са жељом да књижевност приближе младој музејској публици

Какав си херој?

Ова радионица заснива се на наративној игри у којој се ученици стављају у улогу јунака из описаних моралних ситуација које треба да разреши из перспективе савременог доба. Иако су

ситуације и безимени јунаци на први поглед непознати, ученици су се са њима већ сусретали: реч је о јунацима народних епских песама које су обрађивали у основној и средњој школи, чији су идентитети у почетку намерно прикривени. Тек након доношења одлука и образлагања својих избора открива се о ком је јунаку реч, што ученицима омогућава да упореде сопствене ставове са поступцима епских јунака и боље разумеју средњовековни дух времена, моралне норме и појмове витештва и части.

Међупредметна повезивања:
српски језик, историја, грађанско васпитање, појдинац, група, друштво

Лирски номади

На основу композиција класичне музике и прочитаних стихова ученици ће погађати о којим је крајевима света у којима је Доситеј боравио реч, истовремено попуњавајући нему карту његових путовања. Кустос ће им открити како је Доситеј доживео та места у 18. веку на основу описаног у делу *Живот и прикљученија*.

Међупредметна повезивања:
српски језик, историја, географија

Друштво младих пријатеља Народног музеја

намењено је младима од 14 до 19 година
који воле уметност, историју, археологију,
књижевност и музеје

Шта раде чланови Друштва?

Кроз радионице, вршњачка вођења и друге активности млади бирају да део свог слободног времена проведу са нама – истражују културно наслеђе, развијају креативност и критичко мишљење. Али, циљ Друштва није само истраживање већ и стварање уз забаву и дружење, повезивање са вршњацима сличних интересовања. Све активности Друштва одвијају се у Народном музеју или музејима у саставу – Музеју Вука и Доситеја и Спомен-музеју Надежде и Растка Петровића.

Како се прикључити?

Приступница се може преузети на сајту Народног музеја Србије, а потом послати на мејл edukacija@narodnimuzej.rs

ДОСИТЕЙ ОБРАДОВИЧЪ

Философъ и Свѣтитель - Русскій

Припремите се за посету музеју

Важно је да ученици приликом посете не буду уморни, па саветујемо учитељима да пажљиво испланирају распоред активности које претходе или следе посети музеју. На овај начин ће пажња младих посетилаца бити адекватно усмерена, а ефекти посете најдуго-рочнији.

Кустос или сарадник Народног музеја је особа која ће окупљену групу провести кроз поставку, а од учитеља очекујемо да неометано надгледају групу и преузму одговорност у вези са понашањем групе у музеју.

Након завршетка процедуре најаве групне посете група ће примити

потврду термина обиласка.

Молимо вас да се придржавате заказаног датума и времена обиласка.

У случају кашњења кустос или сарадник коме је група поверена чекаће вас 15 минута, а у случају већег кашњења бићете у прилици да музеј обиђете самостално.

У случају кашњења и непредвиђених околности, молимо вас да нам се јавите, јер ћемо у противном сматрати да сте одустали од обиласка. Групне посете музеју могуће је реализовати са минимум 10, односно максимално 30 ученика у једној групи.

Музеј Вука и Доситеја се налази на Дорћолу, у једном од најлепших и најстаријих делова Београда. До музеја можете стићи сопственим или градским превозом.

Музеј Вука и Доситеја се налази на адреси Господар Јевремова 21.

Музеј не поседује свој паркинг. Школски аутобуси могу користити стајалиште на Студентском тргу.

Радно време:

Уторак: 10–18 ч

Среда: 10–18 ч

Четвртак: 12–20 ч

Петак: 10–18 ч

Субота: 12–20 ч

Недеља: 10–18 ч

Понедељком је музеј затворен за посете.

Организована групна посета вртића и предшколских установа сталној поставци или тематској изложби Музеја Вука и Доситеја са вођењем обезбеђеним од стране музеја или без вођења је бесплатна.

Организована групна посета ученика Музеју Вука и Доситеја са вођењем обезбеђеним од стране музеја наплаћује се 150 РСД по ученику, док је цена обиласка без стручног вођења са кустосом или сарадником музеја 100 РСД по ученику.

Посета сталној поставци Музеја Вука и Доситеја са радионицом по избору наплаћује се 300 РСД по особи.

Групне и школске посете потребно је

заказати мејлом на адресу:

eduka@narodnimuzej.rs, и то

радним данима од 9 до 17 часова,

најкасније три радна дана пре планиране посете.

За све групне посете потребно је да буде најмање 10, а највише 30 посетилаца.

Максималан број учесника на радионицама је 25.

Термини резервисани за групне посете

вртића и предшколских установа:

уторак, среда и петак: 10, 11, 12, 13 и 14

часова; четвртак: 12, 13, 14, 15 и 16

часова. Стручна вођења за ове групе не организујемо суботом и недељом.

